Ч. 291 (14.188). Львів, четвер 31. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 25-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа амнестії.

Справою, якою нова крізою цікавиться громадянство у Польщі, у першу чергу українське, є справа амнестії. Про це писано нераз у пресі і обговорено цю справу теж і на сторінках „Діла“ в недавній статті д-ра Ст. Барана. З причини фінансових — велике число вязнів і значні кошти їх удержання — заявився за амнестією навіть ще міністер справедливости Міхаловський перед б. премієром Славеком, однак останній — як це подано у пресі — амнестії рішуче спротивився.

По зміні кабінету справа амнестії виринула знову у колах уряду премієра Косцялковського. Міністерство справедливости виготовило недавно проєкт *закону про амнестію*, що має обіймати не лише звичайних, але й політичних противників і має анулювати кари, що їх наложили староства і інші органи політично-адміністраційної влади. Карно-адміністраційні кари гривни чи арешту мають бути даровані у цілости. У нас найбільше таких кар наложено на українських діячів на основі арт. 18. права про проступки (легковаження або погорда до польської держави чи польського народу) і наслідком внесеної касації багато таких справ опинилось нині у Найвищому Суді. Очевидно, і ті кари були би в цілости даровані і тоді звернули би засудженим зложені ними кавції.

Одно має бути знаменне у проєкті закону про амнестію, що її підчеркує варшавська преса, а саме: вперше амнестія має обняти і комуністів, чого не було у попередніх амнестійних законах.

Подробиці проєкту амнестії не відомі. Відомо тільки те, що міністерство справедливости предложило вже проєкт міністерству внутрішніх справ до заопінювання та що *уряд внесе цей проєкт закону про амнестію до сойму вже у найближчій буджетовій сесії*, яка буде скликана у другій половині листопада ц. р.

Перед Педаґоґічним Зїздом.

1) Вже лиш кілька днів ділить нас від замітної події, якою безперечно буде Педаґоґічний Зїзд у Львові. Він починається в суботу 2. листопада ц. р. відкриттям і двома рефератами *в салі Музичного Т-ва ім. Лисенка.*

Тому, що цю салю відступлено тільки до 2-ої години пополудні, прохаємо всіх тих, що мають охоту бути на відкритті Зїзду, прийти вчасніше для полагодження всіх вступних формальностей. *На всякий випадок — всі учасники повинні вже бути на своїх місцях перед 10-ою годиною рано, щоб точно в 10-ій год. можна було Зїзд відкрити без ніяких перешкод.*

2) Для кращої орієнтації учасників можна буде на салі дістати друковану програму Педаґоґічного Зїзду

3) Всім тим, що не можуть бути на відкритті Зїзду, а хочуть бути на дальших частинах, пригадуємо, що в *суботу* пополудні від 4-ої години будуть наради в 4-ох секціях *у будинку дівочої школи Р. Ш. ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12.* Недільні наради від 10-ої години рано *в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 3.*

4) Набута „карта вступу“ уповажнює до участи у всіх нарадах, розуміється, із застереженням (особливо для учасників-гостей у салі Ремісничої Палати), оскільки стане місця.

5) Представники українських редакцій мають право вступу на салю нарад без „карт вступу“ за виказкою писемного редакційного уповноваження.

6) Хто бажав би зложити привіт Зїздові, зволить це зробити на письмі.

Діловий Комітет Педаґоґічного Зїзду.

Італійська несподіванка на морську конференцію.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. У звязку з морською конференцією В. Британії, Франції, Італії, Злуч. Держав і Японії, що має зачатись у Льондоні, в колах зближених до тутешньої італійської амбасади вказують на можливість, що італійський уряд предложить сензаційну пропозицію. Йде про те, щоб обовязуючий на Суеськім Каналі статут поширити на все Середземне Море. Це значилоб ні менше ні більше тільки заведення свободи транспортовців всякого рода навіть і военних у кожному часі: підчас мира і війни. Колиб цей проект зреалізували, тим самим зневтралізувалиб Середземне Море. Ясне, що такий проект був би спрямований передовсім проти Великої Британії.

В англійських колах підкреслюють, що тема нарад морської конференції дуже обмежена і ніяких політичних справ на цій конференції не будуть обговорювати. Це основна умовина скликання морської конференції, що малаб займатись тільки можливостями переведення редукції зброєнь.

Булдер Дем і Дніпрострой.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. (Вл. кор.). У відділі на біжучі теми „Ню Йорк Таймс“ робить порівнання між Дніпростроєм і греблею Булдер Дем на ріці Колорадо з нагоди відвідин президента Рузвельта в часі її відкриття. Ґазета хоче звернути увагу Совітській Росії, що вона повинна до цього проекту віднестися прихильно, хочби для науки. Дніпрострой збудований з великим розголосом як найбільший того роду проект у світі і має силу 756.000 коней. Совітська преса трубіла, що це може зробити лише комуністичний уряд, з капіталістичний устрій не має спромоги пуститися на такі велитенські будівлі. На це відповідає „Таймс“, що Булдер Дем має силу 1,835.000, отже сильніший два з половиною рази від Дніпрострою, з ніхто ані в половині не розголошував його так, як большевики розгорозголошував його так, як большевики розголошували Дніпрострой. Крім цього Булдер Дем виконаний власними силами Америки, отже капіталістичними інжинірами в капіталістичній державі, а в комуністичній державі працювали капіталістичні, бо американські інжиніри.

Конвенція дітей американської революції.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. (Вл. кор.). Стейтове товариство дітей американської революції зібралося на свою конвенцію в Ню Йорку, 5-го жовтня. Це товариство повстало за одобренням крайового Товариства синів американської революції, ще в 1895 р. у Ню Йорку за почином письменниці Д. Лотроп і до нього належать діти й молоді люди нижче 21 літ життя, коли можуть виказатися, що походять від предків, що брали участь в американській визвольній боротьбі. У стейті Ню Йорк нараховують 2.000 членів цього товариства, яке має ріжнородні завдання. Воно між ін. удержує учительку в еміграційній стації на Еллис Айленд для опіки над дітьми імігрантів, яких часово притримає федеральна іміграційна влада.

СФІНКС
москвофільської політики на Лемківщині.

Львів, 30. жовтня 1935.

Цікава річ, що те галицьке москвофільство, яке у 60. рр. зродилось з польсько-українського спору не як чинник порозуміння з поляками, а як найрізкіший — бо опертий на чужинецьку закордонну силу — протипольський маневр, що те москвофільство, яке щойно аж у 1908. році пішло на порозуміння з поляками проти українців, та проте у 1918. році знову зсолідаризувалось з українською національною течією у протипольському фронті, що те москвофільство, яке мало всебічну підтримку найправіших, найбільш ворожих ідеї польської самостійности, російських кол, — що те галицьке москвофільство за останніх 15 літ втішалося безперервною опікою і протекцією польських урядових чинників. Ще 15. VI. 1922. Зїзд „Русского Исполнительного Комитету“ мав такий опозиційний характер, що польська влада розвязала його, а „Русскій Голос“ почав виходити наприкінці червня 1922. р. як орган протипольської більшости москвофілів. Протипольський характер москвофільства могуче проявився у „Сель-Робі“, який вкінці явно і славно станув на великодержавницькому становищі комуністичної Москви, — а пеани, що їх недавно виписувала „Земля і Воля“, теперішній орган РСО, на честь російських військ, що займали Львів, звернули увагу аж польської преси. Все одно: польська державна влада мала довіря до галицького москвофільства і формально підтримуючи один москвофільський гурток, заініціований Львом Черкаським, — *фактично ввесь час підтримує цілу москвофільську течію*, яка капіталізує впливи та привілеї згаданого гуртка. Підкреслюємо: так дїється *безперервно* вже 15 літ: однаково за передтравневих часів Вітоса, що й за післятравневої влади. Переведення до сойму у 1930-му році двох представників москвофільства, і то одного — автора російського неділимського гимну „Пора за Русь“, та другого — колишнього денікінського старшину, — те фаворизування москвофільства краєвою адміністрацією було найяскравішим доказом повного відірвання її політичної думки від тенденцій закордонної політики, які не появилися чейже як „деус екс махіна“ три роки пізніше у пакті з Німеччиною. Правда, ми бачили, як для тактичних цілей ще у половині 1933. року були у Польщі маніфестації радянофільства й у закордонній ділянці, бо вже й після підписання німецько-польського 10-тилітнього пакту ми бачили дбайливе „зрівноважування“ взаємин Варшави з Берліном та Москвою. Але чинник москвофільства у внутрішній політиці Польщі хоч і був використовуваний як засіб для ослаблювання українців, проте хоч би завдяки своїй безперервности — був чинником тривким

! через свою безперервність та тривкість — явищем найбільш дивоглядним і найменш зрозумілим. Коли пригадаємо, що підчас всього того 15-літнього періоду польські чинники, підтримуючи і довіряючи москвофілам, злегковажили всі спроби в українському національному таборі завернути з дороги засадничої протипольської опозиції та, висуваючи „мінімальну програму", найти якийсь „модус вівенді" (Народній Зїзд з 21. V. 1923. р. з т. зв. автономістичною резолюцією й увесь період політичного проводу пок. Вол. Бачинського та пок. Вол. Охримовича, а також період головування у перших УПР пок. посла Антона Василька), — то можемо пояснити собі те явище хіба тільки надзвичайно глибоко вкоріненою — часто підсвідомою — політичною думкою польської народової демократії, загальним політичним примітивізмом широких польських політичних верств та дезорієнтацією адміністраційних низів, які абсолютно не дозріли думати широкими державно-політичними катеґоріями, самим вичувати розвоєві державницькі тенденції і достроювати до них власні, внутрішньо-адміністраційні, розпорядки.

Всі ті правди стають у весь зріст при розгляді того, що ділялось і діється на Лемківщині. Сьогодні вже не є ніякою тайною, звідки вийшла інспірація до того тамошнього політичного експерименту, якого ми були і далі є свідками: До великих справ нераз в історії вплутується маленька річ і такою маленькою річю було тут колишнє шкільне товаришування пп. Гнатишака і Трояновського з людиною, яка на становищі керманича державної адміністрації дала переконати себе про доцільність реґіональної системи у розвязці української проблеми, — з практичним застосуванням цілком окремішної політики на Лемківщині. Зайва річ переповідати відомі факти. Стверджуємо тільки практичний наслідок всіх тих реформ: *повний провал первісних польсько-адміністраційних надій.* Доказ: українська проблема у Польщі наслідком лемківських реформ ні на йоту не ослабла, а на самій Лемківщині і національні і соціяльні і церковні справи стали ще більш заплутані, зовнішньо і формально спутуючи українство, але потенціяльно скріплюючи його. Так оцінив теж ситуацію попередній керманич державної адміністрації, нинішній премієр, який у виборчому компромісі погодився також і на Лемківщині на українську кандидатуру. Здавалося, що в цілій Галичині, включно з Лемківщиною, прийде кінець польській адміністраційній протекції для москвофільського руху. На жаль, нема на це ніяких доказів, навпаки, всі познаки вказують на те, що *нічого на Лемківщині не змінилось;* адже нема ніяких сумнівів, що українська кандидатура провалилась на Лемківщині через вороже становище місцевих відповідальних чинників, а оголошений два дні тому звіт про переведення до воєвідської ради москвофіла на внесок голови місцевої орґанізації ББ доповнює образ відносин. Далі маємо фаворитування москвофільства адміністраційними чинниками, — дальше до Лемківщини не мають доступу українські національні орґанізації, ті самі, яким поза Лемківщиною ніхто з державних чинників не робить політичних закидів! І все це діється тоді, коли весь світ знає про щораз гірші відносини між Польщею і Чехословаччиною і коли з того боку кордону живе той сам нарід, що користає із щораз більших національно-культурних та господарських прав.

Признаємося, що такої політики не розуміємо ані трохи. Ми далекі від того, щоби вчити поляків, яка політика лежить у їхньому державному інтересі. Але хотіли би орієнтуватися серед тієї політики, яку ведуть: і ніяк цього не можемо. Не розуміємо, як можна мати конфлікт з сусідом, що руками і під доглядом московських старшин будує під Ужгородом аеродром, та одночасно у прикордонній смузі вести ту політичну лінію, яку вперше наскреслили провідники американського „Лемко-Союзу", *що недавно перейшов явно на службу червоній Москві.* Не розуміємо, як можна іти на порозуміння (чи бодай робити спробу порозуміння) з українським народом у Польщі і признавати його політичну особовість, та одночасно продовжувати експеримент з творенням окремого „лемківського народу" через дальше зберігання абсурдного з наукового погляду лемківського „Букваря" та з *забороною всіх „Просвіт" та інших українських установ.* Не розуміємо, як можна витворювати за кордоном враження стабілізації внутрішніх національних відносин, та одночасно вносити фермент у національні відносини на прикордонній полосі, яка *творить сьогодні один із центрів міжнародньої уваги.* Чи можна рахувати на те, що галицькі українці шукатимуть злагоди з польськими керманицькими чинниками й одночасно зречуться Лемківщини як українського національного терену і дозволять, щоб штучно насаджували там під проводом агентів Росії якийсь ерзац-нарід, що мав би стати перехідною стадією для повної польонізації?!

Будучи прихильниками ідеї нормалізації польсько-українських відносин (і признаючись до цієї ідеї не від сьогодні), ми є прихильниками теж нормалізації нездорових відносин на Лемківщині та звертаємо увагу, що обидві справи творять нероздільне юнктім. Конкретними засобами такої нормалізації булоб: 1) змінити на адміністраційних становищах людей, які привикли думати анахроністичними катеґоріями і не розуміють того спеціяльного делікатного і дразливого характеру, що його має Лемківська Земля, як прикордонний край, 2) оздоровити церковні відносини через відсунення від впливу на справи Греко-Католицької Церкви осіб, що своєю політичною ідеольоґією опираються одночасно на — православію, та через скорочення провізорії з Апостольською Делеґатурою, 3) привернути звязок окружного суду в Сяноці з львівською Апеляцією, 4) привернути український буквар і читанки у народніх школах та вчити історії згідно з науковою правдою, а не по вказівках авторитетів з Криниці, 5) дати волю леґальній українській пресі здобувати собі читачів і прихильників на „проскрибованих" теренах Лемківщини, 6) допустити на Лемківщину українські культурні та господарські установи, 7) привернути до шкіл українських учителів. ік.

Після надачі повновластей.

Чому Українська Парляментарна Репрезентація голосувала за повновластями.

Варшава, 29. жовтня 1935 р.

Нині у пізніх вечірних годинах після десяти годинних дебат закінчив сойм свою надзвичайну сесію, скликану виключно для ухвалення повновластей президентові держави у господарських і фінансових справах до 15. січня 1936 р. (з виключенням справи стабілізації золотого). Обширніше писано про це в „Ділі" у статті „Господарська диктатура" і там подано теж її насвітлення, тому нема потреби ще раз тут її пригадувати.

25 ПРОМОВЦІВ.

Подібно, як у комісії, так теж і на нинішньому пленумі сойму ухвалено урядові бажані повновласти у тих розмірах і на такий час, як це було в урядовому проекті. У дискусії над тим проектом повновластей промовляло понад 20 послів, число, якого у давніших соймах при фракційному укладі соймових сил майже ніколи не бувало, бо за соймові клюби промовляв на пленумі звичайно лише один їх речник. Сьогодні при реґуляміновому „усамостійненні" кожного посла та при непризнаванні офіціяльно на соймовому терені окремих фракцій і клюбів, у дебаті записалося до голосу... 25 промовців, з яких відпали тільки три, що не були на салі, коли їх викликав маршал. Була це справдішня повінь промовців, спричинена головно постановами нового реґуляміну, а також і тим, що багато з послів новиків скористало з нагоди „популятися" своєю „красномовністю", поклонитися урядові, — но і пригадатися своїй вулиці, себто своїм виборцям.

Здебільша промови послів мали характер „в кулко, Мацею", були повторенням того, що сказали вже попередники, з додатком власних чотирьох грошів з калитки своєї найближчої „парафії". Зате замітними своїм змістом були промови посла Вежбіцького і посла д-ра Заклики зі сокальської виборчої округи. Перший виступив як оборонець Левіятану (тяжкого промислу), доказуючи, що і тяжкий промисл у Польщі потерпів дуже багато з причини господарської крізи і знаходиться нині у критичному положенні та не зможе принести тих жертв, яких тепер жадає від нього уряд. Боронив теж і картелів, проти яких виступали рішуче майже всі промовці, як суспільно-господарської установи, що жирує навіть на недужому суспільно-господарському орґанізмі. Але і він мусів остаточно признати (це є нині навіть своєрідною модою у Польщі), що основою санації господарських і фінансових відносин у державі та зрівноваження державного буджету є санація господарських відносин на селі.

Усі промовці заявилися за тим, щоб дати повновласти урядові, дехто вправді з деякими застереженнями. Виходили з такого становища, що звичайна парляментарна процедура у даних відносинах булаб за довга, а тут треба часто рішати негайно та перевести може неодну болючу операцію. Критично поставився до позапарляментарного вирішування господарських і фінансових справ пос. д-р Заклика, жадаючи, щоб і вони прийшли під дебати сойму, але щоб їх вирішувано шляхом президентських декретів. Але цікава своїм підходом і змістом його промова мала радше теоретичне значіння, бо і сам промовець не торкнувся практичної розвязки крізи.

Очевидно, промовляв теж і референт комісії пос. Медзінський, що започаткував дискусію і її опісля закінчив спротивом проти зголошених поправок до урядового проекту закону. І референт назвав рівнож — покликуючися на свою промову у комісії, — форму декретування у господарських і фінансових справах за надзвичайний засіб, нормально небажаний, але за конечне лихо у сучасних тяжких відносинах. Воно з конечности потягне за собою більші фінансові жертви податників, у першу чергу публичних урядовців і з такою конечністю мусять вони погодитися.

Промовляв коротко властивий фінансовий санатор міністер скарбу Квятковський проти зголошених поправок до проекту. У промові підніс п. Квятковський одно, а саме, що податки від платень усіх урядовців будуть мати часовий характер і будуть обовязувати тільки два роки.

ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА І ВИСКОК „ПЕВНЯКА".

Окремо треба згадати про промову речника Української Парляментарної Репрезентації пос. Пеленського. Він у довшій промові обговорив усі болячки і потреби нашого села і нашого хліборобства, про що згадав вже і на соймовій ко-

Твір про от. С. Петлюру в італійській мові.

Врешті і в італійській публіцистичній літературі появилася невеличка обємом, але справді змістовна книжечка про от. Симона Петлюру. Написав цей твір Ляуро Майнарді. А видавництво „Ноі е ль'Україна" в Римі видало його. Поява цієї книжки в Римі дуже на часі. Живемо в часах непевних, коли кожної днини можна сподіватися великих несподіванок у політиці. А саме в Римі треба познайомити вищі провідні верстви про наш визвольних рух, про наші змагання. Це завдання взяло на себе згадане видавництво, яке досі випустило вже пять книжок із культурного та політичного життя України. Тепер приготовляється до друку поема І. Франка „Мойсей" в чудовому перекладі на італійську мову молодого поета і письменника Джячінта Тревізонна. *М. З.*

Знову стріли до православного священика на Волині.

Преса приносить таку вістку: В селі Кримзі, ковельського повіту невідомі справники напали вночі на місцевого пароха о. Платона Рафальського і вистрілами з револьверу тяжко ранили його та його дружину. Рафальська померла відраз.

Китай має нову конституцію.

НАНКІН, 30. 10. ПАТ. Нанкінський уряд по довшій дискусії, ухвалив проект нової китайської конституції. Згідно з постановами нової конституції влада президента буде поширена. Текст нової конституції має 8 розділів, 9 секцій і 149 статтей.

місії 25. ц. м. Забираючи голос на пленумі сойму ствердив пос. Пеленський іменем УПР, що входить вона до сойму як представництво українського народу, щоби бути тут представником його збірних змагань, його потреб і всестороннього національних інтересів. Сказав він дальше, що в законодатних установах УПР, творитиме спільну національну групу і солідарно боронитиме інтересів українського народу, боротися за здобуття для нього якнайширших можливостей його всестороннього розвою. Закінчив заявою, що УПР, буде голосувати за тим, щоби дати урядові повновласти з мериторичних і політичних причин.

Після пос. Пеленського промовляв коротко пос. Певний іменем своєї „реґіональної“ волинської пятки. Не підніс він ніяких національних домагань — адже на Волині на його думку усе благоденствує, — а поклонившися глибоко по тисячний раз в сторону уряду та висказавши йому ще раз слова повної льояльности „волинських кресів“ (так назвав українську Волинь!) почав полемізувати зі заявою пос. Пеленського на комісії та у соймі. Притокою полеміки було те, що пос. Пеленський сказав, що говорить іменем Укр. Парл. Репрезентації. Проти такого вислову „застерігся“ п. Певний, кажучи, що УПР не має українських послів з Волині, що творять власну „реґіональну“ орґанізацію і веде власну політику. Виступ п. Певного з його протиукраїнською полемікою викликав загальний несмак та злорадство серед частинно ендецько настроєних послів.

Остаточно сойм повновласти для уряду ухвалив у другому і третьому читанні. Проти не голосував ніхто.

МОТИВИ СТАНОВИЩА У.П.Р.

Як сказано, УПР голосувала за повновластями. Зробила це з політичних і господарських мотивів. Теперішній шеф уряду п. Косцялковський дав досі як міністр внутрішніх справ докази доброї волі і щирих намірів перевести нормалізацію галицьких відносин і поставився позитивно до цілої низки наших найважніших актуальних домагань. Нормалізація тих відносин лежить у нашому національному інтересі, бо це дасть можливість розвитку наших національних сил і загального скріплення нашого становища. Воно тим більше конечне, що цього вимагають наші загально-українські національні інтереси і потреби, які одиноко подиктували зміну нашої тактики супроти Польщі.

Позатим і мериторичні причини промовляли за тим, щоби УПР вотувала повновласти урядові. Йде про життеві справи нашого села і нашого хліборобства. Шляхом президентських декретів мають йти заходи уряду в напрямі піднесення і скріплення доходности дрібного хліборобства, щоби його активізувати і через його оживлення — оживити взагалі господарське життя. По друге, декретами мають бути знижені деякі дошкульні і руйнуючі хліборобство податки, а саме мають бути знижені до половини самоуправні додатки до ґрунтового податку та переведена санація самоуправних фінансів. Мають бути скасовані міські податки від візду і постою на торговицях у місті, що непомірно дошкулювали селянам. Заповіджена урядом знижка обезпеченевих оплат теж матиме велике господарське значіння для нашого села. Про інші додатні господарські проекти уряду вже ближче і не говорю, бо вони дотикають міське населення — як знижка комірного, цін за електрику, газу і т. д. Додатнім є теж проектоване обмеження шкідливого для загалу розросту картелів. А те все технічно лекше перевести декретуванням, як звичайним парляментарним шляхом і то у можливо короткому часі.

Нинішнє становище УПР може і викличе застереження у деяких кругах нашого громадянства, настроєного і дальше непримирно навіть і до позитивних ходів польського уряду супроти нас. На зміну психіки таких непримирних ліку у нас нема. Однак гадаю, що розважно думаюче наше громадянство зуміє оцінити як слід сучасну тактику УПР і її нинішній крок і рахуючися з дійсністю та теперішніми можливостями, як теж реальними потребами нашого життя, цього кроку УПР і її тактики не осудить.

Вкінці з приводу нинішнього соймового засідання слід ще згадати, що проводив на ньому по раз перший на маршалківському стільці пос. Мудрий, як віцемаршал сойму.

Зі соймових новин згадаю теж, що завтра (30. ц. м.) має наступити формальна ліквідація Безпартійного Бльоку співпраці з урядом т. зв. Б.Б. Яку форму парляментарної орґанізації приймуть колишні члени ББ на терені нових законодатних установ, покищо не відомо. Одно тільки усім відоме, що між ними нема одности та що твориться не одна, але кілька груп.

Д-р Степан Баран.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 61)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ

Та настрої юрби, хоч би найідеальніші, вимагають безнастанної підтримки і поживи. Інакше — за кожним подувом вітру хибаються. Тим паче в таборі, серед нестерпних відносин життя і безнастанного підливу ріжних суперечливих, ворожих течій, ці настрої вимагали невсипущого підтримування, поширювання і поглиблювання, щоб не потахли у морі лячної байдужости.

На початках у 1915. році не ведено цієї роботи зорганізовано за програмою. Не тому, щоб не було сильної охоти. Не було достаточної скількости інтелектуальних сил у таборі, які моглиб і вмілиб взятися за це діло. А ті, що були, мали свій час так занятий доконечними ділами, що лиш прихватком могли цій ділянці послужити. Програмову умову працю спинювала тоді ще й одна важна причина. На весну 1915. р. — після горлицької перемоги — не було в таборі двох гадок, що війна небавки покінчиться, а це не сприяло ніякій організаційній роботі на дальшу мету. Проте праця, хоч доривочно, йшла. Тоді використовувано кожну відрадну, а то й журлину прояву тодішнього часу, щоб настрої підтримати, підбадьорити, охоронити від відємних впливів і закріпити їх у релігійному українському світогляді.

В середу 5. травня 1915. року, коли в таборі вивішено державні й українські стяги на хвалу славної горлицької перемоги, коли то переломили залізний обруч і заломили московську перемогу в Галичині, зірвався в таборі самотужки як буревій такий радісний настрій, що нарід без ніякої спонуки хмарою злинув із бараків і серед пісень та радісних вигуків у силі більш як десятьтисячний зібрався на майдані біля церкви. Туди прийшли всі тодішні українські таборові інтелігенти і всі разом упорядкованим нашвидку ручпоходом перейшли перед будинок управи, де маніфестаційно відспівали австрійський та український гимн, після чого війт з Івановець Іван Гембалюк у короткій промові до барона Чапки дав вислів великій радості українського народу.

Скаже хто, що ця відрухова втіха зродилась під впливом надії на швидкий поворот людей до дому. Можливе й те. Одначе це була втіха — українська! Це не був зоольоґічний прояв чисто фізичного життєвого гону, коли в одну мить, як на чарівний знак, табор зарябів жовтоблакитними стягами, а вся молодь прибрала груди нац. стяжками. Це була свідома українська маніфестація.

12. травня 1915. р., на Вознесения, відбулося врочисте відзначення українського інваліда Михайла Семчука з Хомякова срібною медалею хоробрости. Подія — у війні майже буденна і незамітна. Та це відзначення, доконане таборовою управою при звуках ґміндівської залізничої музики, при військовій асисті, при гарному співі в часі богослуження заімпровізованого хору, перемінилося в українську маніфестацію, закінчену ентузіястичним походом разом із відзначеним інвалідом на церковному майдані. Про неї була згадка в німецьких часописах, а таборова управа зокрема зложила про це звіт віденському урядові і цісарській канцелярії.

16. травня 1915. р. відсвяткували в таборі традиційну память скасування панщини. Голотіч на майдані — тоді не було ще на такі уладини окремого бараку — була інформаційна промова до народу, переплетена двома хоровими виступами і прилюдне приречення служити батьківщині до останнього віддиху. При гарній погоді відбувся найвеличавіший з усіх походів, які в таборі були. Похід був поділений на побутові групи, які яко мога святочно зодягнені, серед безлічі національних стягів, стяжок і відзнак, з голімінкою піснею на устах, переходили у зразковому порядку вулицями табору. З щирим захопленням приглядалися німці тому походові і гаряче його оплескували, а світлинки найкращих груп походу появилися в німецьких журналах. Увечір того самого дня відбулися в ріжних місцях табору популярні відчити для народу, всі на тему політичних і суспільних відносин в Австрії, зокрема в Галичині в часі перед панщиною. О. Загаєвич та вчитель Коваль говорили на площах голотіч, дир. Кабаровський у 10-ій, учитель Полотнюк у 9-ій, я в 14-ій кухні. Всі відчити були вигошені в тій самій годині і всі мали повно слухачів.

Та найвеличнішою українською маніфестацією в таборі у 1915. році було Шевченківське свято і свято цісарських уродин. Шевченківське свято перше за війну — рішено в таборі уладити яко мога найвеличніше. Спершу була гадка получити його з посвяченням церкви і школи. Начальник табору барон Чапка, що поставився до Шевченківського свята дуже прихильно, рішуче спротивився тому, щоб вязати його з тамтими. З уваги на те, що не було тоді в таборі ніякої сцени ні естради, відповідної на це свято, барон Чапка приобіцяв поставити для тієї цілі на майдані поза церквою окремий павільон, який мав заступити сцену. Такий павільон справді поставили, та недоладно і з нього великої користи не було.

(Далі буде).

За два місяці не буде в Абісинії ні одного італійця.

Ситуація на фронті в Африці.

ІТАЛІЙЦІ ЗБОМБАРДУВАЛИ ДЕССІЄ І ГАРРАР.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Розпочатий передучора на північнім фронті марш італійських військ вперед треває. З Аддіс-Абеби повідомляють, що рас Сеюм при помочі деджака Кассі Себгат приготовляється до наступу на північ від Макале. Князь престолонаслідник, що є тепер у Дессіє, наміряє взяти участь у цьому воєнному діланні й тому не хоче вертатись до столиці. Кружляють несправджені поголоски, **що італійські летуни бомбардували вчора Дессіє і Гаррар.**

На південному фронті італійський похід вперед теж не дає покищо більших вислідів. **Абісинці виразно вимикають битви.** В долині ріки Барaі обережно посуваються італійські танки. Італійські літаки бомбардували Ґабредарре на північ від Горагаі.

Абісинські війська спрямовують тепер більше на південний фронт Огадену ніж на північ до Макале.

КОМУНІКАТ Ч. 31.

РИМ, 30. 10. ПАТ. Міністерство преси і пропаганди оголосило такий комунікат ч. 31: На еритрейськім фронті 28 ц. м. два відділи першого корпусу перевели розвідку в Гавзієн, головній місцевості провінції Гарамат. Старшина багатьох районів, де ще нема італійських гарнізонів прийшла до італійської команди в Адуі, щоби скласти чолобитню.

На сомалійському фронті стежі Дубатів змусили до втечі групи абісинських військ між Шіляве і Горраґаі. Навіть на тому фронті багато вождів поодиноких племен зголошує свою льояльність до італійців. Абісинцям забрали 732 крісів. Літаки на обох фронтах перевели звичайну розвідку.

ЗА ДВА МІСЯЦІ НЕ БУДЕ НІ ОДНОГО ІТАЛІЙЦЯ В АБІСИНІЇ.

АДДІС-АБЕБА, 30. 10. ПАТ. Тому, що міністр війни рас Мулюґетта виїхав на фронт і водночас став губернатором провінції Ґоджам, міністром війни буде знову рас Бірру.

Ґубернатор провінції Каффи і Маґґі рас Ґветашу, колишній абісинський посол у Парижі, приїхав до столиці на чолі 40.000 людей. Найближчого понеділка їде він зі своїми військами до Дессіє, звідси у напрямі Мусса Алі, де получиться з іншими абісинськими військами. В абісинських колах говорять, що ця армія має напасти на італійські відділи, які в перших днях жовтня ввійшли на цім відтинку до Абісинії.

Рас Ґветашу в розмові з представниками преси заявив, що абісинська армія в листопаді буде готова зачати наступ. Рас підкреслив боєву вартість абісинських вояків. Коли йому звернули увагу на те, що на 4 абісинських вояків припадає тільки один кріс, рас Ґветашу заявив: Якщо гине один з озброєних, його зброю бере інший, що не мав зброї. Наші люди не бояться смерти. **Не віддамо ні крихітки нашої землі, проженемо ворога з наших кордонів. За два місяці не буде ні одного італійця в Абісинії.**

Після розмови з журналістами рас Ґветашу прийняв чолобитню своїх васалів, що, залежно від ранги, одні цілували його в рам'я, інші в стопу.

Вчора приїхали до Аддіс-Абеби також два поїзди з Діредауа, що привезли 1500 вояків призначених на фронт Огадену.

Неґус запросив учора на обід египетського князя Ізмаїла Дауда, якого співпраця з абісинським урядом щораз затіснюється.

АСМАРА, 30. 10. ПАТ. В окупованій частині провінції Тіґре італійська влада намагається привернути нормальний рух торговельних караван.

ІТАЛІЙЦІ ЗАЙМУТЬ МАКАЛЄ БЕЗ БОЮ.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Англійські джерела повідомляють, що італійці на північнім фронті не зустрічають ніякого опору. Італійські війська в Тіґре посуваються поволі на широкому фронті. Італійці є тепер на плодючих теренах, де є багато води. Це облекшує їм апровізаційні завдання. Безсумнівно, що рас Сеюм, згідно з приказами цісаря, далі відступатиме й мабуть без бою віддасть Макале. Здогадуються, що великі сили, які абісинці далі зосереджують в околиці Дессіє, вишлють на північ щойно після приїзду неґуса. Його очікують у Дессіє в перших днях листопада. Абісинські гінці, що приїхали до Аддіс-Абеби зі штабу раса Сеюма у провінції Тіґре оповідали кореспондентові Райтера, що минулого тижня були завзяті бої в малій долині на південь від Адуі. Італійська розвідка з кількасот вояків запримітила відділ під командою деджасмача Кінґеру. Італійці здогадувались, що це задня абісинська стежа. Тому посувалися вперед і ненадійно найшлися в огні поважних абісинських сил, що були скриті на берегах долини. Страти італійських і абісинських військ були дуже великі. Італійці мусіли відступити. В гірських околицях Тіґре безнастанно зводять невеликі бої, головно в малих долинах і гірських провалах.

В Аддіс-Абебі магометанські купці передали абісинському урядові 600 тис. франків у сріблі та велику скількість вючних звірят і ріжних товарів, одночасно підкреслюючи свою льояльність супроти цісаря. Деякі купці віддали цісареві все своє майно.

НОВИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ МАНЕВР.

РИМ, 30. 10. ПАТ. Італійські летунські ескадри збомбардували Ґабре Дарре, абісинську стійку, віддалену 20 км. на північ від Ґорагаі. Друга ескадра літаків обкидала бомбами Магальо над рікою Вебі Ґестро, допливом ріки Джуба.

В військових римських колах здогадуються, що війська ген. Маравіня виконують маневр, щоб опанувати терени сусідні з рікою Такасе. На другому боці зосереджені війська раса Сеюма. З огляду на високий рівень ріки італійським військам на цьому відтинку не загрожував би фланковий напад.

СТРАТЕҐІЧНИЙ ПЛЯН РАСА НАСІБУ.

РИМ, 30. 10. ПАТ. На південному фронті під Моґадісчію абісинські війська далі відступають і укріплюються на узгірях. Стратеґічний плян Насібу оснований на тім, щоб італійські війська втягнути на догідний для себе терен і годі перейти до протинаступу. Насібу зібрав більші війська.

В околиці Шіляре італійські танки, підпомагані бомбовозами напали підчас зливи на абісинські позиції.

Англійські джерела подають, що на північному фронті італійські стежі посуваються від Адуі на Макале здовж ріки Карeі, не зустрічаючи ніякого опору. Бо абісинська тактика обоснована на тім, щоб втягати італійські війська у глибину терену.

ПОМЕР БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ СТАРШИНА В АБІСИНІЇ.

АДДІС-АБЕБА, 30. 10. ПАТ. Інструктор абісинської армії пор. Роджер Камбіє, член бельґійської військової місії, помер у неділю в Ірґалемі (провінція Сідамо). Камбіє вже 14 місяців вишколював батальйон абісинського реґулярного війська. Шеф місії майор Доте сказав, що Камбіє помер наслідком тяжкої недуги. Тіло покійного перевезли літаком до Аддіс-Абеби.

ЗА ХОРОБРІСТЬ.

АСМАРА, 30. 10. ПАТ. Ген. Де Боно відзначив учора вперше від початку війни в Африці медалями за відвагу 1 старшину і 2 вояків.

ВАЖНІ НАРАДИ МУСОЛІНІЯ З БРИТІЙСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У РИМІ.

РИМ, 30. 10. ПАТ. Мусоліні відбув увечорі розмову з британським амбасадором сер Ериком Друммондом, що тревала більш як годину. Ця конференція причинилась до відпруження. До тієї конференції, що відбулась на передодні зборів координаційного комітету в Женеві, привязують велике значіння. В півофіційних італійських колах переконані, що на вчорашній конференції не заторкували пляну остаточної розвязки італійсько-абісинського питання, тільки говорили на загальні теми. У висліді вчорашньої конференції прийде до приязного шукання основи переговорів, якщо не предложать інших пропозицій, що будуть ріжнитись від тих, які предложила Франція В. Британії.

'З ПРЕСИ.

„Нова Зоря“ і варшавський „Час“ про Волинь.

У „Новій Зорі“ з 27. X. ц. р. є величезна стаття „Разом чи ні?“. Є це відповідь на передовицю „Діла“ з 18. X. ц. р. про неможливість обєднання теперішньої Української Парляментарної Репрезентації з групою п. Певного.

Дивне враження робить стаття „Нової Зорі“, особливо на українців з північно-західних земель. Не можна було собі уявити, щоб так глибоко могло сягати незнання життя та відносин на Волині. Завданням цієї статті є хоч дещо висвітлити невірність цього образу волинських відносин, що його намалювала „Нова Зоря“.

З повною категоричністю твердить „Нова Зоря“, що „Волинське Українське Обєднання своєю льояльністю зовсім вірно віддзеркалює настрої Волині. Воно — власне їх еманація“. На доказ своєї тези — такої несподіваної в устах українця — автор наводить таке: „Діло“ не бере під увагу особливого характеру відносин на Волині..., а особливий характер відносин на Волині тим, що волинські українські діячі, се б. унерівці. Тому Волинь вже від першої хвилі переходу до Польщі займає супроти Польщі зовсім інше становище, ніж Галичина. Те становище суто льояльне. Про ріжне становище Волині і Галичини супроти Польщі вже в початках приналежности їх до Польщі свідчить наглядно нпр. участь Волині в виборах до польського парляменту в 1922 р. — тоді, коли Галичина ті вибори бойкотувала“.

З дальшого тексту видно, що автор льояльне відношення до держави ідентифікує з проурядовою політикою, як це постійно робить частина польської преси, зокрема „Волинь“, що пише на ту саму тему, що й „Нова Зоря“ (ч. 44 з 27/X). Він так і говорить, не моргнувши оком: „Українські діячі на Волині се б. унерівці. А це обусловлює українську волинську політику. Та політика зовсім інша, ніж дотеперішня українська галицька політика. Бо коли дотеперішня українська галицька політика була різко опозиційна, то українська волинська політика була проурядова“.

Із зіставлення цих двох думок виходить, що Волинь від самого початку, ще від виборів з 1922 р., репрезентували б. унерівці, які вели проурядову політику. Як полемізувати з таким представленням нашої історії на північно-західних українських землях? Чи справді автор забув, **що у виборах 1922. р. з Волині не вийшов послом ані один поляк,** та що внаслідок цього саму ідею виборчого бльоку національних меншин пізніше охрестили протидержавною? Чи дійсно автор поняття не має про першу Українську Парляментарну Репрезентацію, її склад та діяльність?

Але може теза автора не сягає так далеко в глибину часу? Може слід починати історію Волині від соймових виборів у 1928 р.? Вибори в 1928 р. дали в округах Луцьк і Кремянець 6 мандатів УНДО, радикалам і сельробам. Справді поляки (одинка) тоді здобули 10 мандатів. Але в одній окрузі Ковель, що давала 5 мандатів, уневажнено тоді всі українські листи. А крім того тодішні вибори на Волині **вже мали цей своєрідний характер, що вибори в Галичині щойно в 1930 р.** З другого боку через саме велике політичне розбиття (5 лист) українці втратили тоді 2 мандати. Трудно сказати, скільки пропало українських мандатів у Ковелі, бо не можуть бути достаточною підставою для обчислень ті цифри, що їх знаємо з Ковельщини: 74.657 голосів одинки, 58.348 неважних і 13.752 розстрілених голосів. Правда, у виборах 1928 р. вперше зявилися на листі одинки

ва гайдуки, як їх тоді назвали, пп. Богуславський та Сенейда. Але вони ще не могли виступати, як одинокі й такі репрезентанти Волині, якби то виходило з гіпотези „Нової Зорі". Отже теорія „Нової Зорі" не може відноситись і до цього періоду.

Уперше вибори з 1930 р. ущасливили Волинь п. Певним і тов., що створив згодом т. зв. Українське Волинське Обєднання та почав свою діяльність, закладаючи „Рідну Хату" і Т-во ім. Петра Могили. Але що це була за робота та який вона мала характер! **„Нова Зоря" забула, як то розчищувано грунт для тієї „діяльности".** Закривали одну за другою волинські „Просвіти", розвязали церковний комітет, що його створив Луцький Церковний Зізд, на якому — до речі — й духу певняцького не було, заборонили закладати на Волині будьякі українські товариства, хочби „Відродження" або „Сільський Господар". Внаслідок того політичного курсу, що створив певняцький рух і волинську українську кооперацію відірвано від Львова та обєднано з Варшавою. А проте „Нова Зоря" має відвагу твердити, що Українське Волинське Обєднання — це еманація суспільно-національних течій на Волині!..

Як другий доказ своєї тези автор статті в „Новій Зорі", як зрештою й автор статті в „Wołyni", наводить цифровий вислід теперішніх виборів до сойму та стверджує при тому, що на Волині на одного українського посла віддано пересічно навіть на 1/3 більше голосів, ніж у Галичині. Не знаю, чи можна взагалі оперувати в польських відносинах якимибудь статистичними даними, особливо виборчими. Ось хочби для прикладу: Чим „Нова Зоря" може пояснити, що при соймових виборах 1928 р. у Східній Галичині на всі українські листи впало 987.096 голосів, а в 1930 р. — лише 697.977, себто округло 300 тисяч менше? Тому не дивно, що **самі поляки глузували недавно з теперішніх цифрових виборчих вислідів,** хочби в окрузі Кобринь на Поліссі. Адже поліщуки у 100 проц. голосували за автором нової виборчої ординації п. Подоським та за представником „Левятана" п. Голинським! „Новій Зорі" слід затямити, що **від 1922 р. не було на Волині вільних виборів до сойму.** Але були інші вибори — на Собор Православної Церкви в початках 1930 р. Вони вже відбулися були в двох інстанціях та не дали ані одного певняка. Тому і в Передсоборнім Зібранні нема ні одного певняка. Чи „Нова Зоря", що спеціяльно цікавиться церковними справами, не знала або забула про це?

Дивним збігом обставин стаття „Нової Зорі" зявилась саме тоді, коли польський консервативний „Час" помістив аж дві пророчисті статті про Волинь. Перша з них з 20. X. ц. р. стверджує, що загранична преса широко та з вдоволенням коментувала виборчий компроміс у Галичині, **як небувалий успіх політики премієра Косцялковського.** А це тому, що повоєнна Европа хоче мира й завжди присвячує багато уваги тим місцям у Східній Европі, що є жевріючими огнищами можливих вибухів. Але — річ характеристична — ця сама преса ані словечком **не згадала про Волинь.** „Від двох соймових каденцій засідають на лавках урядової партії волинські українці, від двох каденцій зголошують що хвилини запевнення в льояльности, вірній відданости та синівській любови до Річипосполитої — і ні разу на ці голоси українських представників опінія Заходу не звернула та не звертає уваги, хоч тепер один простий крок УНДО викликав стільки коментарів. Европа навчилась уже розріжняти дійсність від фікції. Стан річей на Волині в офіціяльному освітленні — це ідилля братерства між двома народами. Гадяцька унія, Конашевичі Сагайдачні, з посольськими мандатами! Цей стан річей є гарний, як історичні малюнки Матейка. Але заграниця знає про нього і те, що є він, як образи Матейка, мальований".

Друга стаття „Часу" п. н. „Не копайте землі на Волині", що була зреферована в „Ділі", ще яскравіше відкриває фальш тієї волинської ідилії.

Якже в „Новій Зорі" міг зявитись такий зливний образ відносин на Волині?

Правильним шляхом.

Як працює Кружок Р. Ш. на Личакові.

Загальне зібрання Кружка Р. Ш. ім. князя Льва на Личакові, яке недавно відбулося, це ніби звичайна собі подія, одна з тих, які щороку повторяються. А проте про неї слід згадати, бо це зібрання звернуло увагу на деякі моменти з діяльности Управи цього Кружка, які варто й тут зазначити. Отже передовсім **дуже дбайливо підготовані заг. зібрання.** Всі звідомлення, що їх подавали референти, були належно опрацьовані, не було в них ніодного зайвого слова, ніодної пустої фрази, як це нераз чуємо на таких зібраннях. Через те вони не тільки зацікавили слухачів, але й викликали повне вдоволення.

Референти були такі: 1) Звідомлення секретарське (п-і К. Голубцева); 2) касове звідомлення Старшини (проф В. Гусак); 3) господарське звідомлення (консервація будинку, тощо); 4) звідомлення з організаційної праці (м-р Кривокульський); 5) звідомлення секції будови школи (п-і Пашкевичева); 6) касове звідомлення цієї секції (дир. Чума); 7) стан виховання і науки (Ост. Яворович); 8) звідомлення Батьківського Комітету (п-і Полюгова). З цих звідомлень було видно, **що праця йшла в усіх ділянках справді дуже живо й доцільно.** Усі члени Старшини чи поодиноких секцій сповнили свій обовязок вповні. Видно, що в цьому Кружку була добра дисципліна й не могло бути навіть мови про якісь не то занедбання, але навіть малі недотягнення. Це другий момент, що його варто підкреслити.

А третім моментом є те, що провід Кружка показав **дуже багато інвенції.** Він не пішов старим утертим шляхом: „Давайте датки на будову школи!", а поставив справу незалежно від жертвенности суспільности, незалежно від загальної фінансової кризи. Старшина, передовсім її голова **проф. д-р Маріян Панчишин,** потрапили завдяки своїй ініціятиві придбати доходи навіть з одної крамнички на будову школи, а ще й з другої мабуть такий дохід буде. Вони потрапили навіть із ріжних зібраних неужитків зібрати досить поважну суму грошей і т. і. Очевидячки, не обійшлось і тут без добровільних датків (д-р Панчишин, А. Муцовський та інші, ба навіть бідні робітники складали жертви на руки п. Черника), але всеж таки Старшина станула при засаді, що школу треба збудувати за гроші, **призбирані власною ініціятивою,** а не тільки простяганням руки до суспільности. І це четвертий момент з цього зібрання. Безперечно, громадяни Личаківської дільниці у Львові прийдуть теж у поміч справі будови всенародньої школи своїми датками, але, дивлячись на дотеперішню діяльність цієї Старшини, школа буде збудована навіть і без цих датків, хочби через те справа трохи й опізнилась.

Ці всі моменти повинні й інші наші організації **взяти під увагу.** Повинні це зробити передовсім кружки Р. Ш., особливо такі, які вдержують школу. Сьогодні справа так стоїть, що на саму жертвенність годі класти надію. Треба шукати інших шляхів. І саме Старшина під умілим проводом свого голови вибрала інший, дуже доцільний шлях і пішла цим правильним шляхом.

Для мене це зібрання Кружка Р. Ш. було дуже **милою хвилиною.** Можу сказати, що за час майже 40-літної моєї участи в громадянській праці таких дійсно гарних зібрань мені не багато довелося бачити. Побіч цього зібрання можу ще поставити хіба зібрання читалень „Просвіти" в Купчинцях і Денисові з перших років цього столття тай ще може деякі інші. Це може й оправдає мене, чому я просив Хв. Редакцію „Діла" помістити в часописі цих кілька заміток.

О. Т.

Законові про охорону мешканців підлягатимуть менші помешкання.

Міністерство скарбу випрацювало низку проєктів декретів у справі обнижки коштів прожитку. І так комірне обнижать на 15 відсотків. Обнижене комірне дотичить менших помешкань, які складатимуться з одної, двох, найбільше трьох кімнат і кухні. Крім того законові про охорону мешканців підлягатимуть тільки ті помешкання, які складаються найбільше з 4-ох кімнат. Більші помешкання не підлягають законові про охорону мешканців.

Військова співпраця Франції з В. Британією.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Дейлі Геральд" повідомляє: Представники французького генерального штабу, а саме: маринарки, сухопутньої армії й летунства приїжджають нині до Льондону. В останніх днях прем. Ляваль надіслав до Льондону письменну відповідь у справі співпраці Франції на Середземнім Морі. В. Британія буде могти не тільки користати з французьких пристаней, але також французькі кораблі прийдуть з допомогою британській фльоті на випадок нападу. Тому, якби В. Британія відкликала деякі кораблі зі Середземного Моря, проте сила Ліги Націй не зменшилася би. Франція домагається, щоби цю морську співпрацю поширити теж на сухопутне військо і летунство. Цю справу обговорять французькі старшини штабу.

Грецький король вертається на престіл.

АТЕНИ, 30. 10. ПАТ. Грецький король Юрій II. заміряє приїхати до Греції на покладі кружляка „Аверов" 17. листопада.

Привернення військової служби в Австрії.

ВІДЕНЬ, 30. 10. ПАТ. Рада міністрів рішила вчора вечором зладити проект закону у справі привернення одновічної військової служби.

Льойд Джордж гостро осуджує політику британського уряду.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Льойд Джордж виголосив учора промову, в якій гостро осудив закордонну і внутрішню політику теперішнього уряду. Льойд Джордж головно закидав урядові те, що проголосив вибори підчас міжнародньої кризи. Другий закид це те, що британський уряд зволікав оголосити рішення про безумовну підтримку Ліґи Націй. На думку Льойда Джорджа господарські санкції не будуть вистарчальні. Промовець домагався, щоб скликали в Льондоні, Вашинґтоні, Парижі, або Римі конференцію, що обговорила б можливости припинення шалених зброєнь.

Мільйонові зловживання в Харкові.

БЕРЛІН, 30. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: На основі надзвичайного розпорядку ради народніх комісарів СССР народньому комісареві фінансів висловили догану за недостаточну контролю фінансової управи Совітської України. Комісареві фінансів Совітської України висловили теж гостру догану, вищих урядовців фінансового комісаріяту арештували і віддали під суд. Державна провірна комісія устійнила, що управа фінансів м. Харкова і харківської округи допустились великих зловживань. Провірна комісія устійнила, що урядовці стягали самовільно додаткові податки. Зі стягнених грошей створили т. зв. надзвичайний фонд, з якого винагороджували вищих урядовців за „спеціяльні заслуги“. Таким чином урядовці створили спеціяльне джерело, з якого брали позички, нагороди і запомоги. Зловживання доходять до кількох мільйонів.

Кривава бійка поліції зі страйкарями.

НЮ ЙОРК, 30. 10. ПАТ. У Мейнінґтон дійшло вчора до кривавої бійки між поліцією і вуглекопами. 700 вуглекопів, членів професійного союзу, прибуло на вантажних автах і особових самоходах до копальні, де працювали робітники, що не належать до професійного союзу. Поліція розганяла вуглекопів слізними ґазами. У відповідь вуглекопи почали стріляти з револьверів. Тоді поліція почала стріляти до робітників зі скорострілу, 15 робітників ранили.

Договір між Туреччиною, Персією й Іраком.

СТАМБУЛ, 30. 10. ПАТ. Підписали тут договір між Туреччиною, Персією й Іраком, що є наближений до договору про ненапад та арбітражового. Такий договір заключило багато держав східної Европи в 1932. р. Афґаністан має прилучитись до договору на основі окремого протоколу.

Проголосили незалежність Монголії.

ТОКІЮ, 30. 10. ПАТ. Аґенція Реньо повідомляє: оголосили нині незалежність внутрішньої Монголії кн. Юн і ґенеральний секретар цієї ради оголосили нині незалежність внутрішньої Монголії.

Убили пивного короля
нюйорського підземелля.

Передучора читали ми про смерть одного з найбільших англ. бандитів, сьогодні приходить звістка про такуж смерть американського бандита. Після Ділінґера дістав у Злуч. Державах почесну назву „суспільного ворога ч. 1“ Детч Шульц, що бушував по стейті Ню Йорку. В останньому часі організував він свої напади в Ню-Джерсі. У Нюарк, де був його головний штаб сидів він 25-го ц. м. у каварні з трьома своїми прибічниками. Нараз увійшло туди кількох невідомих людей і ручними скорострілами вбили трьох бандитів. Шульц мав перед смертю ледве стільки сил, що покликав телефонічно поліцію і просив прислати йому священика, щоб міг висповідатись.

Дві години пізніше до стрижія на вул. Бродвей увійшов невідомий і кулями з ручного скорострілу вбив рідного брата Шульца.

Детч Шульц — це один з найбільших американських ґанґстерів; звався він Артур Флеґенгаймер. Почав свою бандитську роботу від хвилини, коли ввели прогібіцію. Він став хутко „королем пива“, доставляючи пиво до славних потайних шинків і клюбів у Ню Йорку. За час сухого режіму заробив 7 міл. дол. Коли „сухий режім“ скінчився Шульц почав жити із продажі автоматичних апаратів для шинків і з погроз. Висилав до багачів листи, щоб прислали викуп, бо інакше згинуть.

Ще недавно суд другої інстанції звільнив Шульца від податків, які він повинен був заплатити відповідно до своїх доходів. Узяв він собі таких адвокатів, що вибілили його чорне життя на чисто. В Европі назвали справедливо цей процес „найбільшим скандалом після війни“. Хоч рука американської справедливости не могла досягти відомого бандита, що показувався прилюдно і про якого злочини всі знали, досягла його заздра рука його суперників з якими мав він порахунки. Шульц зорганізував недавно вбивство славного бандита Дусека Даямонда; тепер приятелі Даямонда відплатили йому. Поліція досі не знає, хто застрілив його та його спільників.

ЛЬОЯЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ПРОВІНЦІЇ ТІГРЕ ВБИВАЄ ТИХЦЕМ ІТАЛІЙСЬКИХ ВОЯКІВ.

Турецький журналіст Русуф описує свої вражіння з терену італійсько-абісинської війни у часописі „Абілед“. Русуф пише, що італійські ескарірси жорстоко поводяться з полоненими абісинцями і вбивають їх на найменший непослух. Абісинські війська відплачуються тим самим ескарійцям. У провінції Тіґре, більшу частину якої заняли італійці, населення є „льояльне“ супроти нової влади, але тихцем вбиває італійських вояків. І так в одному селі населення вбило 12 вояків, після чого всі мешканці села втікли в невідомому напрямі.

ПЛЯНТАЦІЇ БАНАНІВ ПІД ВОДОЮ.

МАНАҐУА, ПАТ. Ріка Нотаґуа у північно-східній частині Гондурасу виступила з берегів та затопила містечка Тея і Ліма. Довколишні плянтації бананів є під водою, глибокою на 4 м.

ПОВІНЬ У ШВАЙЦАРІЇ

Повені в усіх частинах Швайцарії починають бути загрозливі. Найбільша повінь навістила бернеський Оберлянд, де вулиці й залізничі шляхи найшлись під водою. Змобілізували пожежну сторожу, військо та поліцію.

ЗЕМЛЕТРУС В ЕКВАДОРІ І КОЛЮМБІЇ.

НЮ ЙОРК, 30. 10. ПАТ. Еквадор і Колюмбію навістив великий землетрус, якого осередок находиться в Колюмбії. В місті Такарі завалилися численні доми, між ними церква св. Франциска.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

НОВИНКИ.

— **Листопадове Свято.** Парохіяльний Уряд Архикатедрального Храму св. Юра повідомляє: Дня 1. листопада в год. 9.30 відправить архиерейську Службу Божу Преосв. Кир Никита.

— **Т-во допомоги еміґрантам з України** у Львові замість вінка на могилу бл. п. Юрія Магалевського складає 25 зол. на докінчення будови захисту для бідних дітей-наддніпрянців в Перемишлі.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 1. XI. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвальна 7/І відчит Д-ра М. Музики: Про лябораторійні досліди при печінкових хоробах.

— **Вечір наддніпрянської поезії** з огляду на те, що деякі лектори не можуть приїхати в неділю 3. ц. м. відбудеться в суботу 9. листопада точно в год. 19. в салях Національного Музею.

— **Ґенерал М. Омелянович Павленко** виїхав на довший час до Бельґії, де дасть низку викладів у підстаршинському вишколі позаочного навчання в Брюселі.

— **З нашого театру.** Український Молодий Театр „Заграва“ починає в понеділок 4. листопада свою гостину в Перемишлі пробоевою комедією п. з. „Гарно вшитий фрак“. У Перемишлі дасть театр 7—8 вистав. У першій половині грудня ц. р. завітає „Заграва“ до Львова з песою О. Олеся п. з. „Обітована земля“. Зі Львова виїздить театр до Варшави, куди ще в літі ц. р. запросили „Заграву“ представники варшавської української кольонії. Не виключене, що в поворотній дорозі з Варшави дасть театр ряд вистав і в Кракові.

— **Повідомляємо,** що з днем 1. листопада ц. р. припиняємо оголошування в пресі цін пастеризованого молока з доставою до домів. Зате кожний розвозчик одержить особисту виказку, уповажнюючу до розвізки пастеризованого молока „Маслосоюзу“, на якій будуть теж подані кожноденні ціни пастеризованого молока і кавової сметанки. Супроти цього просимо всіх наших П. Т. Відборців, у їх власнім інтересі, жадати від розвозчиків показування згаданої виказки. Звертаємо увагу, що розвозчикам не вільно побирати вищих цін, як це є углянено у виказці. Всякі реклямації просимо спрямовувати під нашою адресою письменно або телефонічно. **Дирекція „Маслосоюзу“.**

— **Мешканева мораторія.** Від завтра входить у життя зимова мораторія. Вона припиняє ексмісію з льокалів 1- і 2-кімнатних від 1. листопада 1935 до 1. квітня 1936.

— **За образу релігії й папи.** Перед луцьким окружним судом на виїздовій сесії в Ковлі відповідав православний священик Червінський за образу римо-кат. релігії й папи, якої допустився в проповіді. Переслухали 9 свідків акту обвинувачення й 18 свідків оборони, після чого о. Червінського засудили на рік вязниці без припинення.

— **Речинець видачі леґітимацій у Суспільній Убезпечальні продовжений.** Повідомляють нас, що з причини величезного напливу членів С. У., які не дістали ще леґітимацій, видавання леґітимацій, яке мало тривати до 31 ц. м. продовжено до 10 листопада. Суспільна Убезпечальня звертає увагу, що леґітимація С.У. — це не тільки леґітимація для чинитьб на випадок хвороби; це водночас емеритальна та особиста леґітимація і тому власний інтерес кожного громадянина наказує цю леґітимацію придбати. Суспільна Убезпечальня видає леґітимації щоденно від 8—20 год.

— **Зїзд циганів** має відбутися в Жабю пов. Косів. Це прихильники циганського „короля“ Василя Квіка, що перебувають тепер головно в Коломийщині. В їхньому таборі находиться якийсь Красовський, інтеліґент, що має торговельну освіту. Він познайомився у Франції з гарною циганочкою Карпачівною і там з нею оженився. А що із Франції їх видалено, обоє прилучилися до циганського табору і ведуть мандрівне життя.

— **З димом.** Загальне заведення взаїмних обезпечень оголосило статистику пожеж у Польщі за останній чвертьрік. Від липня до кінця жовтня ц. р. зголошено 5.990 пожеж, які знищили 10.511 будинків. У порівнанні з попереднім чвертьроком число пожеж зросло на 7 проц.

— **Ріжні вістки.** Нім. міністер внутрішніх справ Фрік видав наказ, щоб цієї пятниці між поодинокими провінціями Німеччини зняли стовпи так, щоб від тої хвилини держава зазначила свою одноцільність. — Цього тижня почались у Туреччині свята з нагоди 12-их роковин, коли завели там республіку. — Калмуцьку автономну область перейменували офіціяльно на „Калмут-

ську автономну совітську соціялістичну республику". — У Брюсселі помер у 76 р. життя чільний історик Анрі Пірен, автор великої „Історії Бельгії". — У Каїро вибудували велику вирібню фільм. — У Москві є тепер 1080 легких авт, що належить до приватних осіб. — На морі біля Булони зловили рибалки дельфіна вагою пять тон. — В околиці Альжиру впало авто з пасажирами з висоти сто стіп; 34 ранених.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ХИМЕРНА МАРІЄТА".

Гарну і молоду французьку княжну Намур змушують вийти заміж за підтоптаного і знищеного гулящим життям Дон Карльоса, еспанського короля. З клопітливого становища рятує княжну її служниця Марієтта, яка передає своїй пані документи на подорож кораблем до Ню Орлеану, куди виїжджають із Франції гурти бідних жінок, щоби вийти заміж за французьких кольоністів і вояків, які за кожною жінкою розбиваються. По пригодах з піратами вродлива Марієтта закидає оком на сотника Верінґа, який із своєю сотнею виратував цілий транспорт жінок з рук грубошкірих піратів. Сотник залюблюється в неї і від цього моменту справа починає ускладнюватись. Але, що маємо перед очима не велику драму, а погідну оперету, то втеча, нелюб і шлюб кінчаться завсіди так ,як треба, щоб усі були вдоволені. Ця погідна комедія-оперета продержиться може довше на екрані завдяки грі відомої фільмової артистки Жанетти Мекдональд та її партнера Едді Нельсона.

КІНО „КОПЕРНИК": „ГРАФ МОНТЕ ХРІСТО".

Забули ми, коли читали Дюма. Забула за нього і література, передавши його книжки до популярних позичалень за втіху швачок і гімназистів, що граючи в копаного мяча візьмуть часом до рук пригодницьку книжку. Кіно рятує такі романи з героями чистої крови, підземельними льохами, сховапими скарбами і коханням, що має запах кровавої помсти. Маєте тут усе, чим годувало вас кіно у перших роках свого походу у світ — бурю на морі, таємні листи, невинно засуджених, розлучених наречених і шукачів таємного скарбу. Граф Монте Хрісто пригадує нам найхарактеристичніших героїв романтичної доби, що вміли підійматись із найчорніших льохів до найяснішої карієри в обороні чести і справедливости. Нагадує він в неодному Вальжана з „Нуждарів" Віктора Гюго, тільки як карикатура ідеї справедливости. Усеж, коли пригадуємо безліч сучасних американських фільм розуміємо, якою карикатурою є саме ті фільми навіть у порівнянні з героєм Дюма, що має моменти великого патосу та щирої лірики, хоч і вбраної у театральні костюми.

Дивогляди.

НЕІСТОРИЧНА БОРОДА.

Мешканці англійського міста Гастінґс мають клопіт із своїм памятником. Це памятник Вільгельма Завойовника. Прикрашує він гарну площу, а його прикрашує гарна борода. Тимчасом англійське історичне товариство ствердило після довгих дослідів, що Вільгельм не мав бороди. Треба було йому бронзову бороду зголити. На другий день уранці мешканці міста гадали, що хтось зробив собі такий жарт.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Подільське весілля".

Великий винахід — радіо. Десь там за рікамии за горами хтось грає чи співає, а чоловік поставить собі в хаті скриньку завбільшки машинки до кави, покрутить і — слухаєш. Правда, часом тріщить, лопотить і стріляє як на абісинськім фронті, але це не все і не завжди так само голосно. Зате нераз можна щось цікавого почути, коли... йдуть підготовані авдиції.

Львівська радіостанція підготовляла вже віддавна цікаву авдицію: „Подільське весілля" і тому я добре пантрував, щоб не проґавити моменту.

Думаю так: інституція як не як — поважна, не схоче з людей робити дурнів, ані сама компромітуватися. Десь (думаю) замовила собі спеців від устної словесности, вони завдали собі труду: повишукували найкращі весільні пісні Поділля, перестудіювали звичаї, навчили акторів, вишколили хори і імпреза вийде чудово гарно та вірно.

Прийшов нарешті день, година і мінута авдиції.

І:

Пішов собі якийсь студент, може прогульковець, може безробітний, на подільське село і там попав на весілля. Поділяки — нація гостинна, запросили трохи цікавого, трохи голодного молодого чоловіка на „трахтамент" і при тій нагоді він почув та побачив подільське весілля.

Така менш-більш мистецька канва авдиції, на якій львівська радіостанція вивела слухом веселихані, видом невидані взори подільських весільних містерій та співів

Що думаєте, Ш. Читачі, співають на Поділлі підчас весільних обрядів?!

Припускаєте: „Хиляються ворота", „Відчиняй мати ліжку", „Розплітайте русу косу", „Дружба коровай крає"?... Ні!

„Ой, поїхав князь Ревуха
По морю гуляти
Перевісив через плечі
Сагайдак багатий..."

Це, здається, як молодий вибрався до молодої.

Потім:

„Стелися барвінку
Низенько
Присунься козаче
Близько, близенько".

Це вже як приїхав і сів собі трохи за далеко від судженої, а вона була з того приводу дещо маркітна.

Після того парубоцтво гукнуло:

„Ой, у лузі та ще й при березі
Зацвила калина
Навчилася в саду спати
Молода дівчина"...

Недвозначний натяк на передшлюбну поведінку молодої пустив молодий на щастя попри вухо, тільки з огляду на те, щоби ця чудова авдиція дійшла до кінця.

Загально відомо, що на подільським весіллі бувають і танці. Тому і аранжери завидали, а і директори замовили музику, що час до часу шкварила якусь коломийку. Тільки одно незрозуміле: чому це звалося коломийка. Адже далеко відповідніша назва на це булаб: „личаківська", „клепарівка" чи яка там інша „андрусівка".

Але все те нічого супроти мови, яка мов перлами до кришталу дзвонила в цій авдиції. Тиж була пірша кляса.

А вишколення хорів! А голоси.

Розповів мені вчора один музик, якто якийсь дядько говорив про музичні справи:

„Що сі тичит співу, то ті, що співають ведлуг нут — тягнут пів тону нижче, а ті, що співают з оригіналу — то в сім раз".

Маю враження, що хор з подільського весілля співав „ведлуг нут".

Галактіон Чінка.

СМЕРТЬ ЯК У КРИМІНАЛЬНОМУ РОМАНІ.

Помер у Ню Йорку дуже популярний автор кримінальних повістей Чарльз Чарльот. Ствердили, що вмер від отрути. У хаті не було слідів злочину і не можна догадатись хто міг би його вбити. Сам Чарльот був завсіди веселий, вдоволений і ніколи не думав про самогубство. На його столі найшли недокінчений рукопис кримінальної історії, де він займався саме... таємною смертю свого героя. Над цим працювали найталановитші детективи надаремне. Повість має заголовок „Примхи смерти". Є здогад, що сюжет повісти має звязок з особистим життям автора і саме над цим працюють славні детективи. Так життя може і доповнить недокінчений розділ повісти Чарльота.

Зі судової салі.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У САМБОРІ.

В середу 30. жовтня ц. р. почався перед карним трибуналом окружного суду в Самборі великий політичний процес. На лаві підсудних засіли: 1) Іван Рудзінський, 34-літній селянин; 2) Осип Бакала, м-р прав, 25 літ; 3) Юрко Мартинович, 29 літ, прив. урядовець; 4) Богдан Мартинович, 20 літ, студ. прав. Всі ці чотири підсудні відповідають як арештовані. Зате з вільної стопи відповідають: 5) Михайло Фарило, 29 літ, студ. прав; 6) Тома Гренько, 30 літ, тесля; 7) Василь Сидор, 41 літ, мельник; 8) Степан Бачинський, 23 літ, зарібник; 9) Іван Ганусей, 42-літній господар; 10) Михайло Плитич, 30-літній кооператор; 11) Антін Блонар, 32-літній робітник; 12) Степанія Кліш, 27-літня селянка — всі ці підсудні походять зі Старої Соли. Крім того прокуратор притягнув до відповідальности ще двох селян зі сусідього села Торчиновичі, а саме: 13) Степана Огдача, 21-літнього селянина і 14) Михайла Полюгу, 35-літнього музиканта.

Акт обвинувачення закидає всім підсудним, що вони брали участь у публичному збіговищі другого дня Зелених Свят, 17. червня ц. р., підчас якого юрба з підсудними потурбувала 11 поліцаїв, обкидуючи їх камінням (провина зі статті 163 к. з.). Крім того прокуратор притягнув до відповідальности підсудних: І. Рудзінського, О. Бакалу, Б. Мартиновича, В. Сидора, А. Блокаря, С. Кліш і М. Полюгу за зневагу польського народу тому, що підсудні — як каже акт обвинувачення — викликували: гэть з ляхами, ганьба ляхам, бий ляхів (провина зі статті 152 к. з.).

Трибуналові проводить суддя Росляновський, підсудних обвинувачує прок. Зельонка. Підсудних боронять: д-р Рогуцький і д-р Галущинський зі Самбора, д-р Максимчук і д-р Дуркот зі Старого Самбора.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ЮРІЙ МАГАЛЕВСЬКИЙ,

артист-маляр і визначний громадський діяч, помер у вівторок 29. ц. м. в загальному шпиталі у Львові у 59. році життя. Похорони відбудуться в четвер 31. ц. м. в год. 2. попол. з каплиці Анатомії при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар.

З Покійним зійшов передчасно у могилу добрий маляр і заслужений народній робітник, великий патріот, людина ідеально чесна й характерна. Уродився він у Романівці на Ольгопільщині. Після покінчення студій у середніх школах відбув науку в петроградській Академії Мистецтв, потім учителював у гімназії в Катеринославі, а далі став директором комерційної школи в тому самому місті. В Катеринославщині розвинув теж діяльність у „Просвіті" й інших наших установах.

З вибухом революції взяв Магалевський активну участь в українській визвольній війні. Був членом Ради Республики й активним оборонцем Центральної Ради. Пізніше співпрацював близько та був приятелем відомого отамана Гулого.

Перейшовши з останками армії УНР на територію Польщі, перебував спершу в таборах, опісля (від 1922 р.) жив у Львові. Тут попри свою улюблену малярську працю розвивав діяльність у Т-ві допомоги еміґрантам з Вел. України, якому проводив довгі роки. За ту його працю згадане товариство іменувало його своїм почесним членом.

Як артист-маляр залишив по собі велику спадщину. Він малював м. ін. церкви в Угерську і Холоєві, богослужебні каплиці в школах оо. Редемптористів у Збоїсках і Голоску, він разом з пок. Петром Холодним виконав мальовила у каплиці Духовної Семинарії. Перед смертю започаткував працю коло іконостасу церкви у Стрию. Позатим полишив цінну збірку портретів (понад 30) українських діячів — цивільних і військових — з часу визвольної війни, що їх виконав у часі тої війни. В музею у Катеринославі зберігається одно з найбільших його полотен, картина „Козаки". Написав цілу низку спогадів, друкованих у „Літ.-Наук. Віснику" та в календарях „Дніпро".

В. Й. П.!

Антонія з Ієвичів Ґутковська, вдова по управнику нар. школи, померла в Станиславові 23. жовтня 1935. в 82. р. життя. В. Й П.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український театр „Заграва“ — салє „Робітничого Дому“.

Перемишль.

4. XI. „Гарно вшитий фрак“.
5. XI. „Ой Морозе, Морозенку“.
6. XI. „Крамарі слави“.
7. XI. „Маріюс“.
8. XI. „Обітована Земля“.
10. XI. „Верблюд вухом голки“.

Великий Міський Театр.

Четвер, 31. X. год. 4. поп. Театр Эрантка „Олімпіяда на дворі короля Ріка“; год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Пятниця, 1. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Субота, 2. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер. 31. X. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснацятилітка“.

Пятниця, 1. XI. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснацятилітка“.

Субота. 2. XI. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснацятилітка“.

Кіна.

АДРІЯ: „Найнебезпечніший бандит світа“.

АПОЛЬО: „Княжна чардаша“.

АТЛЯНТИК: „Любощі“ на основі Арт. Шніцлера.

ВАНДА: „Ніч чудес“.

ГРАЖИНА: „Легіон безбожних“ (Воллес Бері).

КАСІНО: „Не відходи від мене“ (Єл Бергнер).

КОПЕРНИК: „Монте Хрісто“.

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве“, „Живи та смійся“.

МІРАЖ: „Не хочу знати хто ти“ (Сеґе Сакаль).

МУЗА: „Весела вдовичка“.

ПАКС: „Весняна парада“ з Франціскою Ґаль.

ПАЛЯС: „Вередлива Маріета“ (Джанета Мекдональд).

ПАН: „Великий грач“, „Шукачки золота“.

РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смосарська).

СВІТ: „Злочин у Тринідаді“, „Місто духів“ із Бастер Кітоном та виступ дюзіоніста проф. Футурініз.

СОНЦЕ: „В обороні закону“, ревія „Сміх це здоровля“.

СТИЛЕВЕ: „Баль у Савой“ і ревія „Легіон веселих“.

ТОН: „Клеопатра“ з Кл. Кольбер.

УТІХА: „Невільниця з Мандалей“ та ревія.

ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантого та Тижневик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Четвер, 31. жовтня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 19.30 Концерт, 17.30 Суч. англ. пісні. **Братислава** (298,8) 17.50, 20.10 Пісні. **Кошиці** (2,9,1) 17.35 Для Закарпаття, 19.10 Спів. **Прага** (470,2) 13.35, 22.15 Легка музика, 19.30 Військ. оркестра. **Париж** (1648) 21.45 „Ерґанте“ оп. Вебера. **Білгород** (437,3) 13.15, 17.00 Пісні, 20.00 Концерт у вик. театр. артистів. **Берлін** (356,7). **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Музика, 17.45 Перли нім. нар. пісні. **Кельн** (455,) 16.10 Пісні й музика. **Ляйпціг** (382,2) 19.30 Нар. пісні, 20.10 „Норма“ оп. Беліні, 22.20 Концерт. **Мінхен** (405,4) 16.10 Солісти (спів, музика), 17.00 Концерт, 23.00 „Персей і Андромеда“ оп. Генделя. **Москва** (748) 17.35 „Севільський цирульник“ оп. Россіні. **Будапешт** (549,5) 42.30 Концерт, 18.10 Скрипка, 19.10 Мадярські нар. пісні. **Мілано** (221,2) 11.30, 19.15 Легка музика, 17.10 Вок. концерт, 20.50 Концерт. **Рим** (420,8) 17.10 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Іль матрімоніо секрето“ оп. Чімарози.

Пятниця, 1. листопада 1935.

Відень (506,8) 10.00 Орган. музика, 11.45 Симф. концерт, 17.55 „Парсіфаль“ оп. Вагнера. **Братислава** (298,8) 10.30 Хор, 16.00 Концерт, 17.55 Симфонія ч. 5 ц-моль Бетовена. **Прага** (470,2) 7.30, 20.05 Концерт, 9.10 Спів, 9.50 Сальон. музика. **Париж** (1648) 13.15, 18.30 Симф. музика, 21.45 „Корабель-привид“ оп. Р. Вагнера. **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт, 16.10 Спів, 18.00 Танк. музика. **Берлін** (356,7) 14.15 Нова популярна музика, 16.30 Шопенові твори, 20.10 Невідома клас. музика, 21.00 Патетична симфонія ч 6 Чайковського. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 15.15 Дитячі пісні, 17.55 Симфонія на два форт. Цільхера. **Кельн** (455,9) 12.10 Музика, 15.10 Соната б-дур Моцарта, 18.55 Пісні, 20.10 Концерт. **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт орх., 15.05 Солісти, 19.30 Симфонія ч. 8. Брікнера. **Ленінград** (1224) 12.00 „Борис Годунов“ фрагм. оп. Мусоргського, 15.00 Твори Рімського-Корсакова, 18.00 „Жак“ оп. Мідікера. **Будапешт** (459,5) 12.20 Концерт, 16.00 Легка музика, 18.00 „Реквієм“ Вердія. **Мілано** (221,1) 13.00 Концерт, 22.15 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 17.10 Популярна музика, 19.45 Розр. концерт, 20.50 „Мадам сан жан“ оп. Джордана.

Львівське радіо.

Четвер, 31. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.51 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. поранок, 13.00 Монюшко з гр. пл., 14.15 Експорт, 15.20 Біржа 15.30 Концерт сальон. тріа, 16.07 Ще про кота в чобітках, 16.15 Оркестра, 16.45 Нар. шлеські пісні (міш. хор), 17.00 Польща в добі реформації, 17.15 Турнір великих співаків, 17.50 Основи організації польського війська, 18.00 День ощадности, 18.15 Пісні в супр. форт., 18.30 Дорогова ліга, 18.40 Туристичний інформатор; 18.45 Органи з гр. пл., 19.00 Вірменський музей, 19.20 Рекл. концерт. 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Свято реформації тереном рел. пісень, 20.20 Концерт Концерт орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: Цезар перед Рубіконом, 21.35 Пісні, 22.00 Концерт: Гайднові квартети — Смич. квартет е-дур оп. 33. ч. 2., 22.25 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 1. листопада 1935.

9.00 Ранішня авд., 10.00 Шуберт: Недокінчена симфонія з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Літ. нарис. Станислав Віткевич, 12.15 Муз. поранок, спів; у перерві в год. 13.00 „Казкова ніч“, 14.00 „Дискусія“ фрагм. із повісти В. Добачевської „Перемога Йосифа Жолуді“, 14.20 Симфонічна музика з гр. пл., 15.00 Авдиція для всіх, 15.45 Методи усп. праці на селі, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для дітей: Задушний апель, 17.00 із психотехнічного інституту, 17.15 Хвилина поезії 17.20 Канцонети й оп. арії старих мистців бельканта 16—18 ст., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Камер. концерт, 18.30 Листи та програми, 18.40 Спорт. гутірка, 18.45 Форт. ресітал, 19.00 Заванття малого мистецтва, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Бюро студіїв розмовляє зі слухачами, 20.90 Реквієм — Моцарта, 20.40 Веч. денник, 20.50 із суч. Польщі, 20.55 Концерт творів Ол. Зажицького (спів, музика), 22.15 Фрагм. із боксерського мечу Варшава-Берлін 22.45 Осінні імпресії.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.30—5.33.

Нім. марка 1·35—1·42, фр франки 34·90—35·05, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леви 27·50—29.00, італ. ліри 34.00—36.00.

Золото: Доляри 9.03—9.06, Рублі 82.60—83·20, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—37·00 Дукати 83·00—83·50; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Преміївки.

Долярівки 51.50—53·00, Будівел. 40·50—42·00.

Акції Банку Польського 96.00—95.00—95.50. Стараховичі 34.00.

Папери.

3-проц. поз. будівлана 41.25, 4-проц. поз. інвест. серійна 117.00, 5-проц. поз. конверсійна 77.50, 4-проц. поз. долярова 52.90—53.00, 7-проц. поз. стабілізаційна 60.25—60.75, дрібні 60.75—61.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 30-го жовтня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80	„
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	4·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. X. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята 0·90—1.30 І. кляси	0·90	зол.
Курки однорічні І. кл.	0.95	„
Качки годовані з ясним опір.	0.75	„
Качки товщеві	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщеві	0.90	„
Пантарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики год.	1.—	„
Індички год.	1.10	„
Індики товсті	1.10	„
Індички товсті	1.20	„

Курки й курята приймає в кожній кількості. Іншу птицю в кількости визначеного приділу для кожного свого поставця. Птиці не годованої, худої не приймає. Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку просо й овес

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу складає 20 зол. Александра Зельська, учителька в Глинянах замість вінця на могилу бл. п. о. декана Сидіра Зельського з Милятина Старого.

За редакцію відповідає Олександер Костик.   Видає Видавнича Спілка „Діло“   З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10